

teris membris, communicari. Idem astruere videntur sacrae literae, i. Regum: dedi tibi cor sapiens & intelligens, Gen. 6. cuncta cordis cogitatio mala, & S. Paulus Rom. c. 1. habere hominem, in cordibus suis scriptas leges, asserit. Ergo ab illo velut membro principali & instrumento proximo, nobilissima actio exercetur, & exin omnes aliae dependent ac gubernantur.

Cum ex spiritibus vitalibus è corde in cerebrum delatis, generentur spiritus animales: & corde malè disposito, ilicò etiam vitium in spiritibus animalibus observetur, Quin & ingenii præstantia & Rationis *claritas* imprimis à corde dependeat, vel exin liquet, cum eo perturbato,

ex animi pathematis aut discratio, statim ipsa etiam mens languida appareat, sua ritè obire munia impedita.

Quibus obrigit cor justà crasi dotatum, præsertim calidiore, ii prævalent solertiâ & perspicaciâ ingeniorum: Sin verò magnus contingat in calore excessus, tum Ratio evertà de suo statu, perperam discurret, & maniam invehit.

Si frigidâ affectum intemperie, hebetudo & stupiditas mentis est conspicua. Exin relucet, quod in prænominati Medici capite, exigua cerebri portione residua, facultates animales in violata, acceptam ferendam Cordi, suos influxus communicanti,

EPISTOLA XVI.

Relatio de Manna in superiori Styriâ, in quibusdam montibus, depluente, si aetas solito fervidior.

Et si Manna constet ex vaporibus & halitibus pinguibus ex arboribus resiniferis, & plantis, consimili succo præditis, à radiis solaribus attractis & nocturno frigore, in mediâ aëris regione, coagulatis, tamen, quin mare fomentum maximè conferat, multum pinguedinis in se continens, ipsa contestatur experientia, cum Manna copiosius proveniat in locis à mari circumdatis, ut in Lybiâ, Ara-

biâ, Sicilia, Calabria. Et si res ita se habere videatur, tamen quin etiam descendat in locis à mari remotis, sed rariùs & parciùs, haud abs re, luculento comprobare exemplo, præsertim in Germaniâ. Cum antè annos 56. Illustrium Styriæ superioris Provincialium Medicus ordinarius constitutus, in metropoli Judenburgensi mecum habens domicilium, per septennium ibi commoratus, dum ingruente Religionis reformatione, & ego discedere sum coactus, à meo

à meo ibi hospite (nam tum adhuc Rhodia radix, Gentiana major) meo in cœlibatu vixeram) Dn. Joh. Gebenhofero, Viro consulari cognovi, contigit potiri desiderio, à famulo meo ad editiorem locum deductus, qui prior conspicatus arbores candidantes, & cum propius accessissemus, depræhendimus illas Manna obductas, quasi nive cõspersas, cum singulari animi voluptate spectando. Post triennium, cum essem vocatus ad Illust. & Gener. Dn. Dn. Andream, L. B. de Stubenberg / ex colicâ graviter decumbentem, in arce Fravenburg / (quæ sita supra montem excelsum & tribus tantum miliaribus distat ab illo oppido) & famulus meus quadam matutinâ exspatiatus, in vicinis locis montanis, se consimilem vidisse materiam foliis arborû insidentem, mihi retulit.

EPISTOLA XVII.

Ad quendam Philiatrum contra eos, qui semini fæmineo derogare solent non solum principium activum, seu facultatem plasticam, sed & negant principium materiale.

Inter Medico-philosophos factionum res est, dum plerique semini fæmineo principium activum & materiale attribuunt, pauciores verò, præsertim Aristotelis Sectatores, inter eos D. Casparus Bartholinus Danus, illi patrocinando, semini fæmineo vim quidem plasticam adimit, sed in eo divortium facit, principium materiale non sanguini menstruo, sed il-

lius semini assignans, ad id statuedum impulsus à monstris ex diversorum animalium concubitu progenitis, matris similitudinem ac formam referentibus: his omnibus se opponit quidam Neotericus, ab Aristotelis sententiâ ne latum unguem recedens, utrumque negat, semini fæmineo non solum derogando facultatem plasticam, sed & inficendo principium materiale, id sanguini menstruo imputando.

Notum